

AANTEEKENING OVER DE EUROPESCHE SOORTEN DER *CYMATOPHORINA*.

DOOR

P. C. T. S N E L L E N.

Voor eenigen tijd opmerkende dat Lederer *Cymatophora diluta* W. V. onder zijn genus *Asphalia* rangschikt, waarvan hij als kenmerk opgeeft « behaarde oogen » (zie Berliner Entomol. Zeitschrift, II, p. 559) terwijl von Heinemann (Schmetterlinge Deutschlands und der Schweiz, I, p. 284) deze soort tot het genus *Cymatophora* Tr., Led., met naakte oogen brengt, bewoog dit mij, de beide mij ten dienste staande exemplaren nader te onderzoeken. Hierop bleek mij dat de oogen van een ♂ (zeer gaaf en ongeschonden) geen spoor van beharing vertoonden, terwijl een ander, dat min of meer afgevlogen was, duidelijk zichtbare (schoon weinige) haartjes op dit lichaamsdeel droeg. De europesche soorten der genoemde familie, die ik met uitzondering van *Cymat. albuncula* Eversmann bezit, daarop aan een verder onderzoek onderwerpende, bevond ik dat de aangenomen genera zich door te letten op den bouw der palpen en den toestand van ader 5 der achtervleugels, beter laten preciseeren, dan door de al of niet behaarde oogen, en ook welligt nog met twee zullen moeten worden vermeerderd, zoodat het getal dan tot vijf genera, wel is waar zeer arm aan soorten zijnde, zoude moeten klimmen. Welligt zal echter bij het nader bekend worden der vlinders uit andere werelddeelen, in het soortental eene gunstige verandering komen.

De bepaling van den naam der nieuwe genera laat ik aan anderen, meer bevoegden over.

Ik moet nog opmerken dat wat Lederer, l. c. p. 558, zegt — dat de Cymatophorinen met de Noctuinen hetzelfde aderstelsel der voorvleugels hebben — niet geheel juist is, daar bij de laatsten ader 5 der voorvleugels zeer dicht bij 3 en 4 ontspringt, terwijl die ader bij de eersten, even als bij de Notodontinen, uit het midden der dwarsader komt. Dat dit verschil in den oorsprong van ader 5, benevens den geheel van de Noctuinen verschillende toestand van ader 6 — 8 der achtervleugels, geene genoegzame reden zou zijn om de Cymatophorinen als afzonderlijke familie van de Noctuinen te scheiden, gelijk von Heinemann meent, kan ik niet toegeven, want dan zouden m. i., de Notodontinen ook met de Noctuinen moeten worden vereenigd, daar deze beide families in het aderstelsel nog veel meer overeenkomst hebben en wanneer men den toestand van ader 5 der voorvleugels buiten rekening laat, slechts *zeer* moeilijk te scheiden zijn. Von Heinemann weerspreekt zich ook in zijne analytische tabel der families, want daar geeft hij p. 6, sub. n°. 22 tot scheiding van Notodontina (zie onder N. 52) en Noctuina (zie onder N. 25) op: «Rippe 5 der Vorderflügel entspringt in der Mitte zwischen R. 4 und 6» en: «Rippe 5 der Vdfl. näher an Rippe 4 als an 6», terwijl hij vervolgens de genera van zijne Noctuinen, die dan in het eerste opzigt ook met de Notodontinen overeenkomen, (*Cymatophoridae* Led.) van de Notodontinen poogt te scheiden door te zeggen, sub. n°. 24: «Rippe 5 der Hinterflügel entspringt in der Mitte zwischen Rippe 4 und 6» — Notodontina — en: «Rippe 5 der Htfl. näher an Rippe 4 als an 6».

Dat dit laatste bij de Cymatophorinen niet doorgaat, zal uit de nevensgaande tabel blijken, aangezien de toestand van ader 5 der achtervleugels bij die vlinders zeer verschillend is, terwijl men onder de Notodontinen bij de genera *Pygaera* en *Cnethocampa* slechts moeilijk iets van ader 5 zien kan wanneer men den vleugel niet ontschubt.

- I. Binnenrandshoek der voorvleugels gelobd. ¹⁾
 Ader 5 der achtervleugels uit het benedenste vierde der dwarsader ontspringende; palpen met breed, plat, kort behaard middenlid en kort, stomp, opgericht eindlid; frisch gebouwde vlinders; oogen geheel naakt I. *Thyatira* (Batis L., *Dersa* L. ²⁾).
- II. Binnenrandshoek der voorvleugels niet gelobd.
 A. Ader 5 der achtervleugels uit de benedenhelft der dwarsader ontspringende; eindlid der palpen ten minste ter lengte van de helft van het middenlid; frisch gebouwde vlinders.
1. Palpen met lang, aan het eind knopvormig verdikt, bijna horizontaal eindlid en met lange grove haren ruig bekleed middenlid; ader 5—5 der achtervleugels aan haren oorsprong dicht opeengedrongen, bijna uit een punt; voorvleugels smal; oogen sterk behaard II. *Asphalia* (*Flavicornis* L., *Putris* Hfn., *Ridens* F., *Ruficollis* W. V. ³⁾)
 2. Palpen met kort, opgericht eindlid en vrij glad behaard middenlid; ader 5—5 der achtervleugels aan haren oorsprong dicht opeengedrongen, bijna uit een punt; voorvleugels breed; oogen een weinig behaard of naakt III. (Nov. gen.) (*Diluta* W.V.) ⁴⁾.
 5. Palpen met kort, opgericht eindlid en vrij glad behaard middenlid; ader 5 der achtervleugels op drievierden der dwarsader ontspringende, verwijderd van 5 en 4; voorvleugels breed; oogen geheel naakt IV. *Cymatophora* (Or W. V., *Ocularis* L., ? *Albuncula* Ev.)
- B. Ader 5 der achtervleugels uit het midden der dwarsader ontspringende, ver van 5 en 4; palpen met kort behaard, smal middenlid; het eindlid ten hoogste ter lengte van een derde van lid 2, opgericht; slank gebouwde, zeer breedvleugelige vlinders; oogen geheel naakt . . . V. (Nov. gen.) (*Fluctuosa* H., *Duplaris* L.

AANMERKINGEN.

- 1) Dit kenmerk zet ik voorop, als het eerst in het oog vallende.
- 2) Het komt mij onnoodig voor om het genus *Thyatira* nog te splitsen in twee anderen; *Gonophara* Bruand. — Beharing van den rug in het midden versmald, achterlijf ruig behaard, dat van het ♂ en diens middenscheenen van onderen met haarbosjes; ader 7 en 8 der voorvleugels gesteeld (*Derasa* L) — en *Thyatira* O., zich daarvan onderscheidende door glad behaard achterlijf, het ♂ ook zonder haarbosjes aan de pooten; ader 7 en 8 der voorvleugels ongesteeld. (*Batis* L). Von Heinemann heeft deze verdeeling ook niet aangenomen; Staudinger in zijnen catalogus wel.
- 3) *Asphalia ruficollis* onderscheidt zich nog door de getande sprieten van de beide andere soorten, bij welke zij geheel draadvormig zijn.
- 4) De geheel verschillende vliegtijd van *Diluta* (Augustus, September) terwijl bij al de andere soorten de pop overwintert, mogt ook voor de vorming van een nieuw genus pleiten.

Rotterdam, 26 Sept. 1868.

Snellen, P. C. T. 1870. "Aanteekeningen over de Europeische soorten der Cymatophorina." *Tijdschrift voor entomologie* 13, 106–109.

View This Item Online: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/87808>

Permalink: <https://www.biodiversitylibrary.org/partpdf/64738>

Holding Institution

Harvard University, Museum of Comparative Zoology, Ernst Mayr Library

Sponsored by

Harvard University, Museum of Comparative Zoology, Ernst Mayr Library

Copyright & Reuse

Copyright Status: NOT_IN_COPYRIGHT

This document was created from content at the **Biodiversity Heritage Library**, the world's largest open access digital library for biodiversity literature and archives. Visit BHL at <https://www.biodiversitylibrary.org>.